

MAGYARÁG

1939. Szept. 15
VIII. No. 256

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNÉ

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Német repülők megkezdték a nyílt városok bombázását

(London. Reuter). A német légi haderő áttért a nyílt városok és községek bombázásának módszerére. Szerdán délelőtti 11 órakor Varsó közelében az egyik katonai szempontból teljesen jelentéktelen lengyel községet vettek bombatűz alá. A község valamennyi ház elpusztult, a légi bombázásnak eredménye több száz halott és sebesült. A község közelében a bombázás időpontjában lengyel haderő nem volt. Ugyancsak a német repülők Varsó közelében egy szanatóriumot bombáztak, amelyben gyermekeket gyógykezelték. Tíz gyermek életét veszítette.

Az Egyesült Államok lengyelországi nagykövete távirati lag hozta a washingtoni kormány tudomására, hogy német repülők bombázták azt a falut, ahol a lengyel kormány és az amerikai nagykövetség székel.

Halifax retorzióval fenyegette meg a németeket

(London. Reuter). Az angol alsóház szerdai ülésén az egyik főrend azt a kérdést vetette fel, hogy vajon akkor is érvényben marad-e a nyílt városok bombázására vonatkozó nemzetközi jog, ha a németek beváltanák az erre vonatkozó fenyegetésüket?

— Ez a nemzetközi jog, — válaszolta Lord Halifax — az angol és francia haderőre kötelező addig, amíg az ellenség meg nem szegi az adott szavát

és meg nem séri ezt a nemzetközi jogot. A nyílt városok bombázásával való német fenyegetés embertelen és szokatlan. A lengyelek mitsem tettek, hogy a nyílt városok bombázására szükség lenne. Semmiféle hatalmazta fel a németeket arra, hogy legyilkolják a védtelen gyermekeket és asszonyokat. Ha beváltják fenyegetésüket, mi is szabad kezdet kapunk — mondta Halifax

Chamberlain újabb nyilatkozata

(London. Reuter). Chamberlain angol miniszterelnök az alsóházban beszédet mondott és ennek kapcsán a következő bejelentést tette:

— Boldog vagyok, hogy biztosíthatom önöket arról, miszerint egyetértünk a francia kormánnyal abban, hogy Lengyelországot a legmesszebbmennyire megsegítsük s eleget tegyünk a vele szemben vállalt kötelezettségeinknek. Ezáltal el akarjuk érni azt a célt, hogy a leigázók körmei közül ki szabadítsuk a lengyel népet. A német kormány bizonyára meg fogja kísérelni, hogy békét kössön.

Mi azonban addig harcolunk, míg a hitlerizmust kiirtjuk. Végzni kell velük.

— A legfelsőbb haditanács annyiszor fog összeülni ahány szor erre szüksége lesz.

Chamberlain ezután arról

Szeptember 21-re összehívják az USA kongresszusát

(Washington. United Press) Roosevelt elnök szeptember 21-ére összehívta a kongresszust. A kongresszus napirendjén a emlegességi törvény módosítása szerepel.

Roosevelt a legutóbbi sajtóértekezleten kijelentette, hogy ha Kanadát támadás éri, az USA a Monroe elv alapján segít ségére siet.

Percy tábornok, az amerikai szárazföldi hadsereg vezetője kijelentette, hogy újabb hiteket kéri a kongresszustól, nehogy ha az USA háborúba kényszerül, olyan készültségen legyen, mint 1917-ben.

beszélt, hogy az angol világbirodalom államai milyen összetartást mutattak.

A folyamatban levő hadműveletekről szólva Chamberlain hangsúlyozta, hogy a német hadsereg gyors döntést akart kicsikarni Lengyelországban, hogy a nyugaton kibontakozó offenzívával teljes haderejével szállhasson szembe.

A lengyelek ezt a tevényt előre meghiusították.

A rettenetes számbeli és hadianyagbeli túlerő ellenére a lengyel hadsereg feltartóztatta hősies magatartásával a német előnyomulást.

A nyugati hadszíntérről szólva Chamberlain hangsúlyozta, hogy a francia offenzívát előkészítő előnyomulás tervszerűen folyik. Nem sokat beszélnek róla, de rendszeresen haladnak előre.

Az angol csapatok megérkeztek Franciaországba, de egyelőre nem kapcsolódtak a frontba. Az angol légi haderő több egysége is Franciaországban van.

A légi haderő kilátásai sikeresek, mert a Németország felett végzett röpcédulás felderítések

igen hasznosaknak bizonyultak.

A tengeri háborúról szólva Chamberlain hangsúlyozta, hogy a lengyel torpedórombolók is csatlakoztak az angol üldöző hajókhoz és nagy segítséget jelentenek. A német kereskedelmi hajókat már eddig is arra kényszerítették, hogy saját vagy semleges kikötőkbe meneküljenek.

A háboru kezdetén 1 millió 150 ezer tonna ürtartalmu német hajó volt a tengeren, ma már alig van néhány kereskedelmi hajó.

A német tengeralattjárók pusztításairól szólva, Chamberlain kijelentette, hogy

a háboru kezdetén az angol kereskedelmi hajók békésen haladtak a tengeren, miközben a német tengeralattjárók már előre megfontolt szándékkal elhelyezkedtek stratégiai pontjaikon és általában módon egy személyszállító gőzöst torpedóztak meg.

Az alsóház csütörtökön is folytatja ülését, majd elnapolja magát a jövő hét szerdájáig.

5 kilométerre állanak a francia csapatok Saarbrückentől

(Páris. Havas). Saarbrückentől 5 kilométernyire közelítette meg. Saarbrückentől ebből a távolságból bombákkal árasztották el. A Saar és Mosel vidékére is új hadosztályok érkeztek. A németek Trient és Aachen kiürítését megkezdték. Köln kiürítésének hírére cáfolják.

(Varsó. Pat.) A szerdán kiadott lengyel hadijelentés szerint a Varsót támadó csapatokat még nyugatabbra szorították Varsó külvárosából. A Lodz és Varsó között előnyomuló páncélos csapatokat a lengyel lovasság sikeresen zavarta meg. Varsó védelmét ellátó csapatokat nagyban támogatták a polgári milíciák és a munkásosztágok.

Este 8 óra után nem járhatnak az utcán a német zsidók

(Amsterdam. Havas.) Az egyik amsterdami lap jelentése szerint a német birodalom területén

megtiltották a zsidóknak, hogy este 8 óra után az utcán tartózkodjanak.

A lap szerint az összes zsidókat koncentrációs táborba internálják a közmunkára.

Hitler Lodzban

(Berlin. DNB). A német vezérkar az alábbi újabb jelentést adta ki: Hitler kancellár szerdán délután váratlanul Lodzba érkezett. A város lakosságának körében a látogatás nagy feltűnést keltett, annyival is inkább, mert a várost csupán egy héttel ezelőtt vették be a német csapatok. — Hitler látogatása cáfolat arra a hírre, hogy Lodzot a lengyelek visszafoglalták. A kedvezőtlen időjárás ellenére a német légihaderő folytatja tevé-

kenységét. A német légi rajok a Bialistok—Brest—Pinsk között húzódó vasutvonalat és közlekedési utakat vették bombázás alá. Több pályaudvart elpusztítottak. — Przemisztől északra a németek két lengyel repülőgépet lelőttek.

A német gazdasági minisztérium a németek által elfoglalt területeken a márka mellett a lengyel zloty is érvényben marad átmeneti időre. — Egy zloty értéke 50 birodalmi pfénning.

Az angol sajtó a közös angol-francia haditanácsról

(London). A közös angol-francia haditanácsról kiadott kommunikéval kapcsolatban az angol lapok megállapítják, hogy megbukott a német manóver, amely Angliát és Franciaországot Lengyelország elhagyására akarta bírni. Most, amikor Ujzeeland expedíciós hadsereget küld Európába,

amikor India minden erejével az angol birodalom rendelkezésére bocsátotta magát, amikor a francia gyarmatokon a mozgósítás mintaszerűen folyt le, amikor a francia és angol szakértők kidolgozták a két ország élelmezésének ellátását — a demokraták biztosak a győzelemben.

Atkutattak egy holland gőzöst az angol ellenőrző hajók

(Amszterdam, Reuter.) Hivatalos jelentés szerint az angol tengeri hatóságok feltartóztatták Hollandia egyik legnagyobb tehergőzösét. A hajót dokkba kísérték és alaposan átkutatták. Angol részről eddig több mint 100 kereskedelmi gőzöst kutattak át.

(Amsterdam, Reuter.) Aasterfeld közelében, Hollandia északi partjain megfigyelték, hogy uszóaknákat helyeztek el a tengerben.

(Róma, Stefani.) Az olasz lapok foglalkoznak az Evening Standard című angol lap legutóbbi jelentésével, amely szerint a német tengeralattjárók az eddigi támadásaik során 70 ezer tonnányi angol kereskedelmi gőzösöket süllyesztettek el.

Olaszország készül a világkiállításra

(Róma, Stefani.) Mussolini olasz miniszterelnök fogadta a római világkiállítás főbiztosát, aki részletes jelentést tett a folyamatban levő munkálatokról. A Duce utasította a világkiállítás főbiztosát, hogy a változott viszonyok ellenére se térjenek el az eredeti tervek megvalósításától és az erre vonatkozó előkészítő munkálatoktól.

(Moszkva, Tass). A szovjet hatóságok felszólították az orosz gőzösök parancsnokait, hogy az angol kikötőket kerül-

Francia repülőállomása Maginot-vonal közelében
A rádiótisztek a megfigyelő állomáson a felderítő repülőgépek jelentését fogják

Svájci légharító osztagok tüzeltek német repülőgépekre

(Bern, Havas). Német repülőek megsértve Svájc semlegességét, Schaffhausen felett repültek el. A svájci légharító

űtegek a német gépeket tüzeltek, mire azok elmenekültek.

A német kormány visszahívja a külföldre emigrált zsidó orvosokat és mérnököket

(Amsterdam, Havas). A holland főváros utcáin ma németnyelvű plakátok jelentek meg, amelyben a német kormány felszólítja a Hollandiában lakó

német állampolgárságu mérnököket, orvosokat és technikusokat, hogy fajkülönbségre való tekintet nélkül azonnal térjenek vissza Né-

metországba.

A német kormány nemcsak azt garantálja, hogy nem lesz bántódásuk, de elkobzott vagyonukat is visszakapják.

A Havas tudósítója hozzáteszi, hogy a felhívás ellenére sen valószínű, hogy a zsidó orvosok visszatérjenek Németországba.

Bolgár szemtanúk Varsó „humánus” bombázásáról

Szófia. (Havas.) Lengyelországban nemrégiben tíz tagú bolgár küldöttség tett látogatást. A küldöttség tagjai most tértek vissza Szófiába. A küldöttség tagjai elmondták, hogy Varsóban átéltek egy bombázást. Hetven német gép vett részt ebben a bombázásban s

a német gépek kivétel nélkül, hogy katonai épületről volt szó, vagy sem, gyújtó bombákat dobtak a városra. A német repülőek többször gépfegyverekkel támadták meg az a polgári elemeket szállító vonatot is, amelyen a küldöttség tagjai utaztak.

Mosel közötti 20 kilométeres szakaszon a Saartól keletre ugyanazt a tisztogatási munkát végezték el, mint 4 nappal ezelőtt a wárni erdőben. Ez a szakasz a Blin folyó eredetétől (francia területen) egészen

Fornbach városáig 2 kilométerre a határtól terjed, hegyes és erdős vidékeken vonul keresztül, amelyek a beszívargás szerű támadásra igen alkalmasak és ezért elfoglalásuk jelentős. A Blin folyó uralja Saarbrücken környékét, folyása igen kanyargós, 15 kilométeren hajózható és Salangeliánál ömlik a Saarba. A folyó feletti uralom igen jelentős, mert a történelmi városok közlekedési útját lehet elvágni. A német hadijelentés, amely igen szűkszavú szokott lenni a nyugati hadszíntérrel illetően, ezért szögezte le a tüzérségi ellentámadást.

Földalatti iskolákban kezdik meg a tanítást Angliában

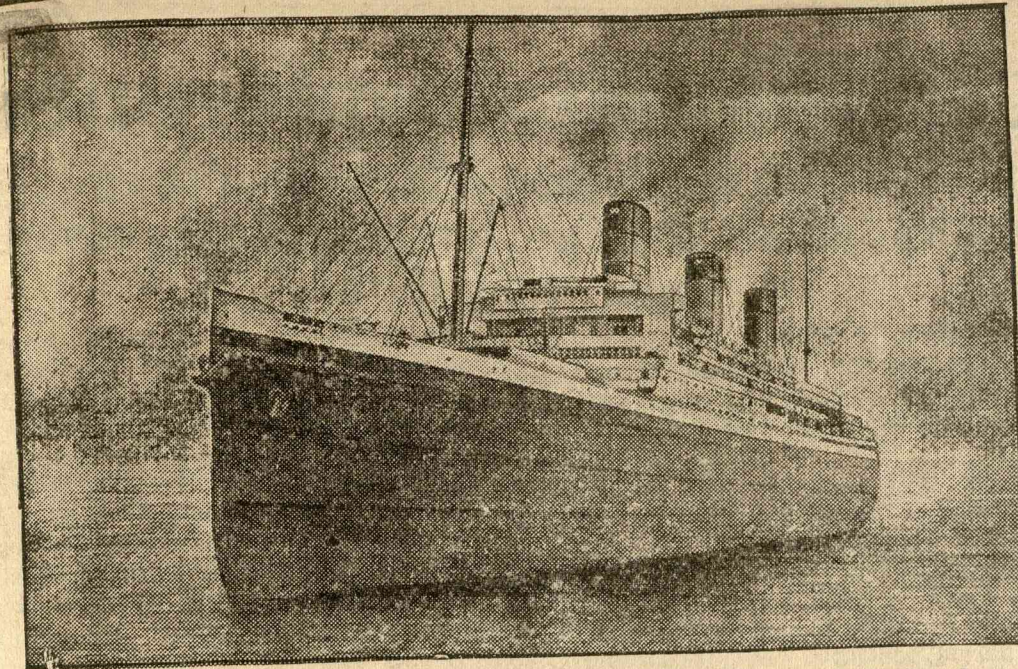
(London, Reuter.) A Daily Herald értesülése szerint az angol kormány nem ad addig engedélyt az iskolák megnyitására, amíg a légvédelmi sáncok, illetve a földalatti bombabiztos iskolatermek teljesen el nem készülnek.

Macsek a királynénál

(Belgrád, Avala.) Mária jugoszláv anyakirályné kihallgatáson fogadta Macek helyettes jugoszláv miniszterelnököt.

Jobb mindenek szobalány, ki főzéshez is ért, felvétetik. Cím a kiadóban. 3906

Az Alhenia, melyet német torpedók súlyosítottak el

Ejtőernyős csapatokat vetettek küzdelembe a németek

Berlin. (DNB.) A lengyelországi nagy csata — a német távirati iroda jelentése szerint — a befejezéshez közeledik. Tegnap Kutnic tájékán újabb győzelmeket arattak. A német légi erő újabb harci repülőgépeket és ejtőernyős harci csoportokat vetett a küzdelembe. A repülők bombázták a Sombor-Lemberg Sitry-Lemberg, Varsó Lubskov, Przemysl-Varsó és még több vasutvonalat. Lemberg keleti és délkeleti részein hatásosan harcolnak a lengyel kocsi-oszlopok ellen.

A nyugati harctérről jelenti a német távirati iroda: A német légvédelmi sáv feletti három francia repülőgépet lelőttünk. Kettőt a légvédelmi tűz, egyet a vadász repülőgépek lőttek le. Egy repülőkapitány fogságba esett.

Német jelentés a leMBERGI vonalból

Újabb német jelentés szerint a német csapatok kedden megtörték a Radomtól délre bekerített lengyel csapatok ellenállását. A foglyok számát még megközelítőleg sem lehetett megállapítani. Délen a gyorsított csapatok folytatták előrenyomulásukat Lemberg felé. Előrehaladtak Przemysltől délre. Megközelítették Zambort és elérték a Dnyeszter folyót. Krakovicét megszállták.

Göring hosszasan táncskozott Hitlerrel a fronton

Berlin. (DNB.) Göring tábor nagy az arcvonalon tett látogatása során meglátogatta a főhrert, akivel kétórás tanács-

pátok között harcoltak s Göring köszönetet mondott a csapatok hősiességéért, melyet beigazoltak, az ő és a német nép várakozását. Hitler nevében a csapatokat a vas-koronarenddel tüntette ki.

Lodzt visszafoglalták a lengyelek?

(London) Szerdán reggel Londonba olyan jelentések futottak be Varsóból, hogy a lengyel haderő heves küzdelem után visszafoglalta a németektől Lodz városát és az ellenséget visszavonulásra készítette.

Saarbrückentől keletre tombol a harc

Nem sikerült a német ellentámadás

(Páris. Havas.) A francia félhivatalos a vezérkar jelentéséhez, még a következőket teszi hozzá: A francia csapatok tevékenysége főképen arra

szorított, hogy megjavítsák a német területen elfoglalt állásaikat. Eddig csak részlet műveletek voltak, ezeket azonban határozott előrehaladás

jellemzi. Az itteni harctéren együttes mozdulatokról még nem volt szó. Csak a felderítő csoportok dolgoztak a gyalogság első vonalainak támogatásával. A harcok Saarbrückentől keletre folytak.

A németek felhagytak a Mosel környékén Sierk mellett tervezett ellentámadásukkal.

Ez, csak kis csapatok megmozdulásának számít és nem hasonlítható össze a francia csapatok középső része által kezdt műveletekkel.

Róma. (Stefani.) A Popolo D'Italia haditudósítója a francia-német hadszíntérről jelenti hogy

az első jelentékenyebb francia-német csatározások Sierk környékén történtek. A franciák részéről marokkói katonaság, a németek részéről gyalogság vett részt a harcban. Komoly háborúról még nem lehet beszélni.

Ágyu csak Saarbrücken környékén szól. A francia csapatok Perl környékén igyekeznek kiegyenesíteni vonalaikat. A marokkói csapatok rohamot intéztek a német állások ellen, a Maginot és Siegfried vonal közötti pozíció háború folyik.

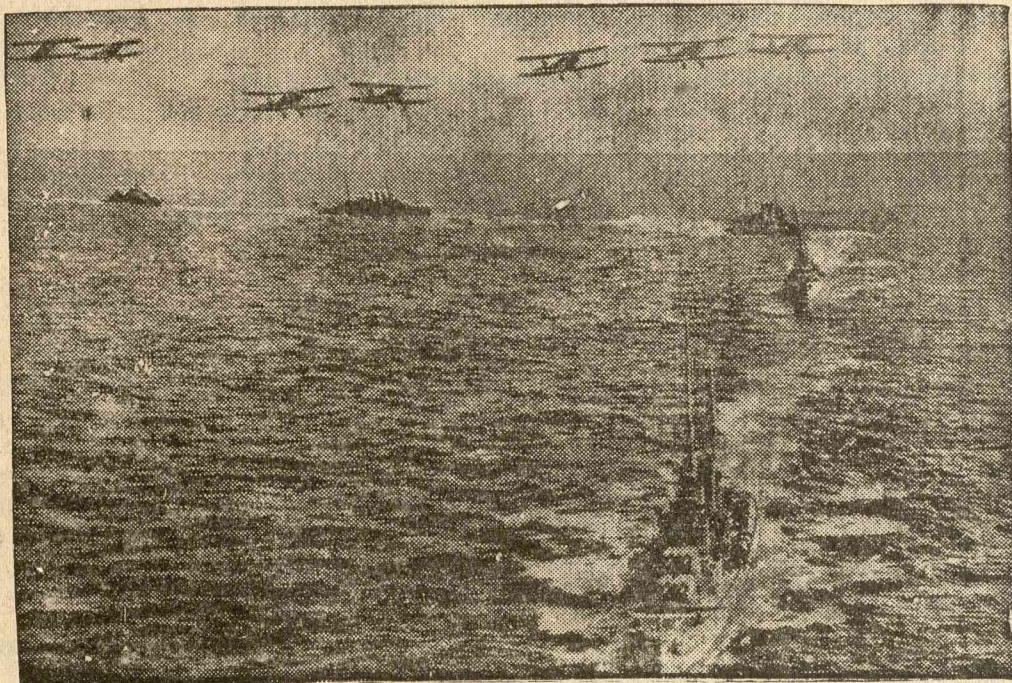
A francia repülők gyakran végeznek felderítő repüléseket. A német területre Luxemburgon keresztül mennek. Trier, Koblenz és Köln irányában.

Katonai LIVRET könyvecskék

ismét kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

Együttműködés!

Az angol tengerei és légi flotta együtt uralkodik az Északi tengeren

KRAKKÓ

A lengyel király egykori koronázási és temetkezési városának ormán ma már német birodalmi lobogót lenget a szél. A visszavonuló lengyeleknek ugyeszlóván alkalmuk sem volt védeni az ősi várost, amely komolyabb harc nélkül került a németek birtokába. Krakkó érzelmi szempontból nagyon sokat jelentett a lengyelek számára, hiszen az ősrégi emlékeken kívül az országhoz fűzte ezt a várost Pilsudszky marsallnak, az új lengyel állam megteremtőjének sírja, amely előtt a napokban már német tábornokok tisztelegtek mereven. Mindez arra mutatott rá, hogy a lengyeleket nyilván nagyon nyomós okok késztették arra, hogy átengedjék a németeknek a lengyel Galícia 240 ezer főnyi lakossággal rendelkező, kereskedelmi szempontból egyik legfontosabb városát. A Visztula balpartján fekszik a régi város, amely egyben — erődítmény is. Ez volt valamikor Lengyelország fővárosa és a lengyel királyok temetkezési helye.

Most, amikor Krakkó a németek kezére került, érdekes visszatekintünk Krakkó gazdag történelmi vonatkozásaira.

A lengyel hagyomány szerint a várost Krok fejedelem alapította és I. Boleszláv király (922—1025) püspökséget alapított s azóta jelentősége emelkedett. A tatárok később elpusztították, de a bevándorlók újraépítették. Ulászló király székvárosává emelte és azóta a lengyel királyok koronázási és temetkezési helye. A királyi kriptában nyugszik a három legnagyobb lengyel hősi: Szobieszló János, Ponia-tovszki József és Kosciuskó Tádé. Magyar szempontból is érdekes Krakkó város története, mert a tizenötödik században a Nagy Kázmér által alapított egyetemeken sok magyar ifjú is megfordult. Krakkó mindaddig maradt fővárosa Lengyelországnak, amíg III. Zsigmond át nem tette székhelyét Varsóba. De azután is az ország második fővárosa maradt. — Krakkó egyébként már nagy harcokat látott a régebbi időkben is. X. Károly svéd király 1655-ben vonult be csapataival Krakkóba. 1667-ben pedig II. Rákóczi György erdélyi fejedelem szállta meg. Krakkó városa 1795-től 1809-ig osztrák birtok volt. Majd a bécsi kongresszus 1815-ben Krakkó városát környékével együtt semleges államnak nyilvánította és Ausztria, Oroszország és Poroszország védnöksége alá helyezte. Az 1810. és 1831-iki lengyel felkelés leverése után sok lengyel menekült telepedett le Krakkóban s azóta lett az új lengyel forradalmi törekvéseknek a központja. 1846. év elején újabb forradalom támadt, amit az osztrák csapatok levertek, és 1846-tól a három védő állam megegyezett abban, —

A panamai konferencia egész Amerika semlegességét, a gazdasági együttműködés és a béke fentartásának elveit fogja megvitatni

Szeptember 22-én ül össze a panamerikai konferencia, amit Franklin Roosevelt kívánságára Panama kormánya hívott össze.

Elegendő egy pillantást vetni a konferencia napirendjére, hogy tisztába jöjjünk annak rendkívüli horderejével.

A Havas egyik távirafa közölte tegnap a konferencia napi rendjének három pontját:

1. A béke fenntartása az amerikai kontinensen
2. A gazdasági együttműködés, amely biztosítja az amerikai köztársaságok gazdasági és pénzügyi egyensúlyát.
3. A semlegesség problémája.

Az európai helyzet fejlődésére rendkívüli hatással lehetnek a Panamában hozandó határozatok.

Az amerikai nemzettek szenvedéseinek emléke

Mit fognak dönteni Panamában? Kétségtelenül ugyanaz a szellem fogja sugalmazni a mostani határozatokat, mint az eddigi panamerikai értekezleteket.

A panamerikanizmus alapja az az eszme, hogy azok, akik valaha ugyanezt az ügyért harcoltak és akik ugyanazon eszmeközösség alapján állanak ugyanazon célért kell küzdenek.

Az amerikai nemzettek szenvedéseinek emléke sokkal élénkebben él még, semhogy egy jobb jövő mindig újjászülető reményébe tulságosan bizzanak.

Szabadok és függetlenek akarnak maradni.

A panamai konferencia döntéseit tehát ugyanazok a szempontok fogják meghatározni, mint az ötven év előtti Washingtonba összeült első panamerikai konferenciát.

Melyek voltak ezek a szempontok?

Érdekes elolvasni azt a beszédet, amit az Egyesült Államok mostani külügyminiszterének elődje, James Blaine, mint a konferencia elnöke mondott.

Ahol nem az erő a törvény

Ezeket mondotta: „Ez a konferencia nem fogja eltérni a hódítás szellemét, ez a konferencia nem lesz egoista szövetség kiindulópontja a régi nem-

zetek ellen, amely örököseinek mi büszkén tekintjük magunkat. A barátság és nem az erőszak, a törvényes jog és nem az erő lesz a szabály, amely által vezetettnek hagyjuk magunkat.

S valóban, ez az első washingtoni panamerikai kongresszus elfogadott egy határozati

Az egész világ érdeke a béke fentartása

Öt évvel később, 1906-ban, Rio de Janeiroban gyűlt össze a harmadik konferencia. Ez elismerte, hogy az egész világ érdeke a béke fenntartása és ez a munka közös erőfeszítést igényel. A közös erőfeszítés pedig az Ó- és Újvilág együttműködését írja elő.

Hasonló határozatot hozott az 1910 júliusában Buenos Ayresben összeült negyedik értekezlet is.

Szándékosan citáltuk a panamerikai értekezletek időpontját nem a történelmi időpontok ismertetése végett, hanem azért, hogy kimutassuk, hogy akkor, amidőn az amerikai államok

javaslatot, amely elvetette a területi hódítás elvét.

Az első konferencián elfogadott általános elvek a Mexikóban 1901-ben összegyűlt második konferencián is érvényesültek. Ezen a konferencián kimondták, hogy a nemzetközi jog szempontjából nincsenek kis nemzetek, jogi szempontból mind egyenlők.

számára nem merültek fel égető kérdések — távoli időközökben gyűltek össze.

Most más az eset. Alig néhány hónapja tartották meg a kínai konferenciát s íme bejelentették az új panamai értekezletet.

És még egy érdekes különbség: soha, sem Washingtonban, sem Mexikóban, sem Rio de Janeiroban, sem Buenos Ayresben, sem Santiago di Chileben (itt volt az ötödik értekezlet) nem került szóba a semlegesség.

Panamában vették napirelőször ezt a kérdést.

Szó sem lehet az amerikai kis nemzetek hadbalépéséről

Világos, hogy fel sem vetődhet az amerikai nemzettek hadbalépésének kérdése. Nem. — Merj a hatodik panamerikai konferencia, amit 1928-ban, — Havannában — tartottak meg, elvben elítélte a háborút, mint „az emberi nem ellen elkövetett büntényt” és kimondta:

„Minden támadó háború jogtalan és mint ilyen elítélendő”.

Nem szabad tehát azt várni, hogy a panamai panamerikai értekezleten le fognak mondani a semlegességről.

Bizonyos azonban, hogy a chilei Egana, a pan-amerikanizmus első hirdetőjének — a szavait fogják idézni, aki egy évszázad előtt már azt írta, —

hogy azon a napon, mikor a kongresszusra összegyűlt Amerika a föld többi részéhez fog szólni szavát respektálni fogják és nehéz lesz szembeszállni a kongresszus határozataival.”

Ugyanezen eszme talált visszhangot Roosevelt beszédében s ugyanez inspirálta a panamai határozatokat is.

Ez alkalommal idézzük a prófeciáját, amit pontosan 24 évvel ezelőtt Simon Bolívar írt le, akinek Jules Mancini francia diplomata és történetíró joggal mondhatja, hogy Amerikában zsenijét s presztízsét képviseli, híres jamaikai levelében, mely 1815 szeptember 10-én kelt, megjósolta:

„Hogy megtárgyalják a béke és háboru kérdését”

„Látni fog a világ egy napon Panamában összegyűlni a köztársaságok, birodalmak és királyságok képviselőinek kongresszusát, hogy megtárgyalják a béke és háboru érdekeit a világ három másik részét illetőleg is.

Az eddig megtartott tizenegy panamerikai konferencia közül egyetlen egyet sem tartottak Panamában.

Véletlen-e ez? Vagy valóban beteljesedik a jóslat? Meg fogjuk látni.

hogy Krakkó újból Ausztriába kebeleztesse be. Krakkó tehát 1846-tól 1918-ig újból osztrák uralom alá került és 1918. után az új Lengyelország meg-

alakításával került újból a régi birodalomba. Krakkóban nagy szerű műkincsek vannak felhalmozva, muzeumukat Rembrandt, Rafael, Leonardo ké-

pei gazdagítják és talán a leg-híresebb épülete a Wawel-hegyen, a székesegyházzal egybeépített királyi vár.

Csütörtökön megkezdődnek a Thalia próbái Kolozsváron

Neményi Lili, a közönség régi kedvence lesz a társulat új primadonnája -- Nyilatkozat a játéktervről és az újonnan szerződött tagokról -- Szeptember 24-ikén nyitják meg az új színházi évet

(Kolozsvár.) Csütörtök reggel megkezdődnek az évadot előkészítő próbák s előreláthatólag szept. 24-én ünnepélyesen megnyitják a színházi évet. A mai helyzetben, amikor az európai háború nyomozó hangulata üli meg a kedélyeket, kétszeresen öröndetes esemény a színház kapu nyitása.

Kádár Imre dr. igazgató-főrendező az alábbiakban tájékoztatta a sajtót az új évad terveiről s a társulat összetételéről:

Nagyváradon ismét a Thalia játszik

Első kérdésünk a játékidény beosztására és a Thalia működési körének beosztására vonatkozott:

— A múlt évadban — mondotta Kádár Imre dr. — Kolozsváron, Nagyváradon, Temesváron, Brassóban, Marosvásárhelyen és Aradon játszott együttesünk. A Magyar Népközség elnökségének és a városok magyar vezetőségének kívánságára, a Thalia ebben az évben is igyekezni fog minél magasabb színvonalú előadásokat tartani ebben a hat városban.

Munkatársunk megkérdezte, hogy a Thalia kizárólagos joggal fog-e játszani a felsorolt városokban.

— A Thalia — felelte az igazgató — erre a hat városra

kizárólagos joggal megvásárolta a legtöbb magyar és idegen darab előadási jogát.

Ha bárki olyan társulatot szervez, melynek összetétele és vezetősége biztosítékot jelent komoly megállapodások betartására,

akkor darabjaink egy részét készséggel átengedjük neki.

Ebben a kérdésben különben a Népközség elnöksége is a helyi tagozatok vannak hivatva határozni, amelyeknek álláspontja ezidő szerint az, hogy minden társulat csak olyan helyen működhet tisztességgel, mely az ő méreteinek és felkészültségének megfelel. A kérdést tehát elsősorban kulturális, és csak másodsorban kell szociális szempontok szerint elbírálni.

A játéktervre vonatkozólag az igazgató így nyilatkozott:

— Az évadot Herczeg Ferenc remek vigjátékának, a

Dériné ifiasszonynak előadásával kezdjük Kolozsváron. A címszerepet Fényes Alice játssza. Ezután gyors egymásutánban kerül színre, még meg nem határozott sorrendben Hora Patricia világsiker aratott Orvoskisasszony-a, Koldányi János Földindulás-a és a Sasfiók, — míg az énekes együttes Erdélyi Mihály Zimber-zombori szépasszony című új operettjével és az Igloi diákok teljes új betanulásával kedveskedik a könnyű muzsa kedvelőinek.

Az évad játékterve

— A játékterv vázlata egyéb ként a következő: a) új magyar darabok Bókay János: Feleség és Hunyady Sándor: Alvilági házaspár című vigjátékai, a pesti bemutatóval egy időben, a szerzők rendezésében. Csathó Kálmán: Sült krumpli, Zilahy Lajos: Gyümölcs a fán, Vaszary János: Szép az élet című vigjátékai s Molnár Ferenc most elkészült új vigjátéka. — b) klasszikus felújítások: Az ember tragédiája, Kisfaludy Máttyás deák című vigjátéka a nagy király születésének ötszázadik évfordulóján, Shakespeare: Szentivénéji álom és Othello, Ibsen: Peer Gynt. c) az eddig tervbe vett idegen bemutatók: Lucian Blaga: Gyermekkeresztesek, V. Eftimiu: Az ember, aki látta a halált. André Birabeau: A sze-

relem gyümölcse, Claude-André Puget: Boldog órák, Frederick Lonsdal: Ne bántsd a másét. d) operettek és zenés vigjátékok: Szilágyi-Eisemann: Tokapji aszu, Szilágyi-Fényes Szabolcs: Pusztai szerenád, Erdélyi Mihály: Dalol a nyár. Siklóssy-Feleky: Mégis szép az élet. e) eredeti erdélyi bemutatók: az Erdélyi Helikon és a színház közös állandó drámapályázatán elfogadott művekből.

— Természetes — mondotta a továbbiak során az igazgató — hogy ez a műsor az évad magyar és idegen darab-termékének figyelembevételével ki egészül, illetve módosulni fog.

Új primadonna, új színészek

A társulat összetételére vonatkozólag az igazgató ezt mondotta munkatársunknak:

— Igazgatóságunk szükségnek látta a társulat alapos felújítását és számos új tagot szerződített. Ma állapodtunk meg Neményi Lilivel, aki egyelőre 30 fellépésre szerződött hozzánk. Ismeretes, hogy Neményi Lilia múlt évadban a Pillangó kisasszonyt, a Bohémek Mimijét s más operai primadonna szerepeket énekelte Pesten igen nagy sikerrel és drámai szerepeket is feltűnő sikerrel játszott. A kolozsvári közönség bizonyára nagy örömmel fogadja régi kedvencét.

— Vendégünk lesz egy hónapra Stefanidesz Lily is, aki a múlt évben a kassai színház tagja volt. Vendégnek kell ezután tekintenünk Tompa Sándort is aki hozzájárulásunk alapján egy-egy szerepet a Fővárosi Operettszínházban és a Vigszínházban játszik most el s novemberben tér haza hozzánk száz estére terjedő szerződése alapján. Régebbi tagjaink közül az idén visszatérnek s részint állandó, részint vendégszereplő tagjaink lesznek Ditrói Puskás Béla, Gulácsy Albert, Kőszeghy Margit, V. Hegyi Lili, Borovszky

SZÍNHÁZ

Szombat este 9 órákor
Az idei szezon sláger operettje
Itt először:

Paprikás csirke

Nagy táncos operett újdonság
3 felvonásban.

Vasárnap délután 3 órákor
közkivásatra:

Gül Baba

csodás zenéjű operett.

Vasárnap délután 6 órákor

Paprikás csirke

énekes, táncos operett 3 felv.

Vasárnap este 9 órákor

Gyimesi vadvirág

örökbecsű népszínmű 3 felv.

Szereplők: T. Pogány János, Tóth Ilus, Kőszegi Dusu, Kőszegi Manyi, M. Paluc Vilma, Szentesi Eta, Gróza Bözs, és Ilu, Andrassy Lilly, Berengh Béla, Beregi László, Nádassy Ernő, Antal Lajos, Solti M. Végli I., Vermes D., Lukács I., Kertész S., Balogh, Földes, Kellán, Kovásznai, Hegyesy F.

Oszkár, Kallós József. — Teljesen új tag Járay Teri, aki az akadémia elvégzése után a múlt évadban a Terézköruti színház naivája volt, Haaz Jolij, aki most fejezte be tanulmányait a pesti színiakadémián s a londoni Csupajáték szereplője volt, Havady Nagy Ilonka, aki a Tartuffe-ben emlékeztetős sikerrel lépett fel nálunk, Dálnoki Dudus és ifj. Szendrey Endre. Ezenkívül még több szerződöttesi tárgyalás van folyamatban.

— Meggyőződéseim, — fejezte be az igazgató, — hogy az együttes az idén olyan szilárd összetételű és egyöntetű szellemű lesz, hogy az előrelátható nehézségekkel és az elébe tűzött nagy feladatokkal közmegelegedésre birkózik meg.

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

Aknarelakás az Északi tengeren

Mire volt szükséges Hitler Adolfnak a zsidó ~~Leite~~ könyve

Marokkó meghódítójának propaganda-módszereit akarta felhasználni a cseh-morva Protektórátságban -- a kísérlet azonban nem sikerült

Minden idők legnagyobb propagandistája Hitler Adolf, egy francia hatósághoz fordult amelytől vérontás nélküli hódításra vonatkozóan felvilágosításokat óhajtott kapni. — A Führer egy francia könyv lefordítását kérte. Ebből a látszólag jelentéktelen eseményből sokan olyan következtetéseket vontak le, amelyek — ha igaznak bizonyulnak — kihatással lesznek Európa egész jövőjére.

Ezek közül az egyik, hogy Hitler nem akart háborút, — mert meg volt győződve, hogy erőszak nélkül is folytathatta volna siker-sorozatát: propagandával és tárgyalásokkal mindent megszerezhetett volna.

A szóbanforgó könyv: Louis Hubert Lyautey marsall, Marokkó meghódítójának az élet rajza. A marsall 1932-ben halt meg. A könyv címe egyszerűen: Lyaute. A szerzője Andre Maurois, zsidó.

Hogy Hitler elrendelte ennek a francia zsidó által írt könyvnek a német nyelvre való fordítását, azt Otto Abetz, Ribbentrop külügyminiszteriumának speciális megbízottja jeleltette, éppen Abetznek a Franciaországból történt kiutasítása előtt. Abetz kiutasítása azután kezdete volt az ellenséges kémek és ügynökök elleni hajszának.

Akitől Hitler tanulni akart

Abetz elmondta, hogy Hitler csak most vett tudomást Lyaute propaganda zsenijéről, bár a nevét, mint Marokkó meghódítóját régebben ismerte. Hitler érdeklődött iránta és mikor megtudta, hogy ez a legtökéletesebb életrajza, elrendelte a lefordítást, mivel ő nem tud franciául. Német fordítás pedig nem jelent meg, mert a náci birodalomban nem szabad zsidó könyvet kiadni. Hitler európai szerepe olyan jelentőségteljes lett, hogy minden — még a legjelentéktelenebb megmozdulását is meg kell vizsgálni, hogy milyen szándék rejtezik mögötte. — Lyaute életrajzának elolvasási szándékát a marsall működésének legjelentősebb eredményeivel lehet magyarázni.

Ez Lyaute marokkói protektorátusi sikere 1912. óta, amikor mint helytartót odaküldték, 1925-ig Marokkó teljes behódolásáig. A náciakat különösen az 1914—1918-ig terjedő időszak érdekelte.

Ebben az időben ugyanis Franciaországnak minden fegy-

verforgató emberére szüksége volt a német fronton. Lyaute marsall „hadereje” mindössze ötezer 40—50 éves emberre támaszkodott. Vele szemben pedig több százezer mór harcos állott. A haderő elégtelensége miatt a francia kormány a háboru kezdetekor elrendelte, — hogy Lyauteo vonuljon ki Marokkó belsejéből. Lyaute nem volt hajlandó kivonulni és nemcsak megtartotta az elfoglalt területet, de megnövelte. Sőt mi több, megszervezett egy több, mint tízezer harcosból álló teljes marokkói divíziót — kétszerannyi harccsal, mint amennyi francia katonája neki egyáltalán volt — és elküldte Franciaországba, ahol a németek ellen vitézül harcoltak.

A francia marsall zsenije propaganda képességében és az alája rendelt fajokkal való bánni tudásban rejlik. A csapatai éveken keresztül alig harcoltak. Lyaute művészetével hódított, amellyel meggyőz-

te a törzsek főnökeit.

Ilyen módon sikerült a felügyelete alá vonni a szultán és a nagy főnökök által kormányzott összes területeket. Csak akkor használt erőszakot, miután lecsatolta a szultánságot és behatolt „Bled es Siba”-ba, vagyis a disszidensek földjére, amely soha nem ismerte el a szultánság fennhatóságát.

Lyaute marsall eszméi Hitler szolgálatában

Azt hisszük, hogy ez érdekli Lyaute életrajzából Hitlert. — Ugy látszik, a Führer azt hiszi, hogy eredményesen felhasználhatja Lyaute eszméit Cseh- és Morvaországban is. Ebben az esetben valószínűnek tűnik, — hogy Hitler meg akarja szüntetni a Gestaponak a protektorátusban használt egyes módszereit.

Például Lyaute híres volt arról, hogy sikerült megnyernie a „nagy főnököket” az ugynevezett előkelőségeket. Soha-

sem tartóztatott le befolyásos családból származó embert. Valamilyen módon mindig sikerült neki rávenni őket, hogy legyenek a francia parancsnokság helytartói.

Ennek az az eredménye, hogy a marokkóiak azt hiszik, hogy még mindig a szultán és a nagy főnökök kormányozzák őket, holott Marokkó teljesen francia fennhatóság alatt áll. Viszont Hitler közigazgatásának Cseh- és Morvaországban egyáltalán nem sikerült megnyernie a maga számára a cseh vezető férfiakat.

Ellenkezőleg a cseh nagy üzletemberek közül számosan — akik pedig a német hódítók útján nyereszkesedési lehetőségeket reméltek vagy óhajtottak — tönkrementek és vagyonukat elkobozták, nekik maguknak pedig sokat kellemetlenkedtek. Egyeseket letartóztatnak, mások külföldre menekültek. Néhányan öngyilkosok lettek.

Ezek Hitlernek a francia irodalommal való kapcsolatainak az első tanulságai. Azok, akik hisznek ezekben a jelekben, azt a következtetést vonják le, Hitler elhatározta, hogy sohasem kezd háborút, ha azt elkerülheti, mert meg volt győződve, hogy elérheti a céljait propagandával, tárgyalásokkal rábeszéléssel.

Hogy nem így történt? Tevedés csuszott be a számításokba. Vagy a Hitler, vagy a következtetők számításába...

Mit akar az Erkölcsei Fegyverkezés Egyesülete — a teltegyverkezett és vérző világban

Szeretetet! Tiszteletkészséget! Onzetlenséget! Bécsületet!

Hollywoodból írják: — Hiszünk az emberi jóakarásban, a megértés győzelmében, a szerelet fölényében, — mondja a fénnel elárasztott, lobogókkal diszitett hatalmas emelvényen a mikrofónba egy öszülő zömök férfi.

És lentől, a hegyek félkaréja által formált, természetes amfiteátrumból harmincezer ember ismétli: „Hiszünk az emberi jóakarásban...”

Kicsit kételkedve jöttem ide. Azt hittem, valami Amerikában szokásos látványosságban, lesz részem, amely félig a circusra, félig a bolondok házára emlékeztet. És mindjárt az első percekben be kellett ismernem: tévedtem. A látvány felejthetetlen. Lentől Hollywood nyilegyenes sugárutjainak lámpasorai hunyorognak a leszálló estében; itt pedig, ebben az erdős, hegycsúcok övezte félkörben, a fokozatosan emelkedő sziklákon, mint óriás lépcsőfokon, tömött kasszába oltott, fegyelmezett, de lelkes tömeg szorong. Harmincezen. A fejek fölő emelt táblákon a csillagos lobogó államainak nevei villanykörtékkel ki-

rakva; az emelvényen pedig, ahol én is állok, a kigyulladó fényoszlopok keresztútjában — egész zászlóerdő imbolyog. A világ minden részéből eljöttek a kiküldöttek erre a nemzetközi nagygyűlésre, amely egyedül álló a maga nemében.

„Moral Armement” — Erkölcsei Fegyverkezés, ez az egyesület neve. Leikes hindu barátom aki kihozott, hosszan magyarázza, hogy a háboru után egy Oxfordot végzett angol egyetemi hallgató: dr. Frank Buttman maga köré akarta gyűjteni azokat, akik biznak az emberi természet alapvető jótulajdonságaiban és meggyőződésük, hogy a legkényesebb

kérdéseket is meg lehet oldani a háboru szörnyűsége nélkül. A csoport megalakult; eleinte alig pár tucatnyi, majd több száz tagot számlált.

— Erkölcseileg fegyverben állni — tagolja fülemből lekes szemű hindu barátom — annyit jelent, hogy a szeretet vértjét járjuk a fegyverek, a gyöngédséget a nyers erő ellen...

Az erkölcsei fegyverkezés tana átfutja Ázsiára — legelkesőbb ottani híve Logan Rods, Kina volt hercegprímása, — Ausztráliára, Dél-Amerikára és pár hónapja az Egyesült Államokra is. Iffeni sikere mindenképpen elképzelést felkelt.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PASZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piata Mihai Vitézzul 4.

SZÍNHÁZ

Szombat este 9 órakor
Az idei szezon sláger operettje
itt először:

Paprikás csirke

Nagy táncos operett újdonság
3 felvonásban.

Vasárnap délután 3 órakor
közönlönyre:

Gül Baba

csodás zenéjű operett.

Vasárnap délután 6 órakor

Paprikás csirke

ének. táncos operett 3 felv.

Vasárnap este 9 órakor

Gyimesi vadvirág

örökbecsű népszínmű 3 felv.

Szereplők: T. Pogány Janka, Tóth
Ilus, Kőszegi Dusu, Kőszegi Manyi,
M. Paluc Vilma, Szentési Eta, Gróza
Bőzsi, és Ilu, Andrassy Lilly, Berengh
Béla, Beregi László, Nádassy Ernő,
Antal Lajos, Solti M. Végh L. Vermes
D., Lukács L., Kertész S., Balogh,
Földes, Kellán, Kovásznai, Hegyesy r.

Párisban fogházzal büntetik a rémhírtérjesztőket és Hitler éllettöket

(Páris. Havas). A francia kormány rendeletére szigorúan büntetik a rémhírtérjesztőket és azokat, akik olyan híreket terjesztenek, amelyek a lakosság vagy a hadsereg érületét bántathatják. A szovjet-német paktummal kapcsolatban terjesztett rópiratok miatt 13 embert letartóztattak. Egy orosz nőt 4 hónapra, két francia nőt, akik Hitler és Németországot éltették, 2-2 havi fogházbüntetésre ítélték.

Brauchitz tábornok látogatása a tűzvonalban

(Berlin. DNB). Brausich tábornok, a német hadsereg parancsnoka meglátogatta Reichenau tábornokot, majd folytatta útját a Radom környékén harcoló csapatokhoz.

Hencserek

állandóan raktáron

már 900 leltől

SAMARJAI

kárpitosnál Rimanóczy-u. 12.

Daladier Gamelinnei tárgyal

(Páris. Havas). Daladier miniszterelnök szerda délelőtti fogadta Gamelin generalissimust. Bonnet külügyminiszter és Leger vezértitkár Francois Poncet római francia nagykövetet látta el újabb utasításokkal.

Összcomlott egy ház az állomás közelében

Maga alá temetett egy fiatal asszonyt

(Nagyvárad). Szerda délelőtti súlyos szerencsétlenség történt az állomáson túl levő Blajului utca 11 számú házban. Steflík István ez év nyarán kis vályogházat épített magának. A ház azonban nagyon gyenge alapokon nyugodott és tegnap délelőtti — amikor csak Steflík István 23 éves felesége tartózkodott odahaza

beomlott és maga alá temette a fiatalasszonyt, aki súlyos sérüléseket szenvedett arcán, kezén és testén.

A kihívott mentők szállították a kórházba.

A szlovákok revíziót követelnek

Magyarország rovására

(London. Reuter). Az angol lapok pozsonyi jelentése szerint a szlovákok revíziós követeléseket hangoztatnak Magyarországra rovására.

Budapestben felháborodással tárgyalják a szlovákok magatartását.

Ukrán felkelésekről ír a szovjet sajtó

(Moszkva. Tass). A szovjet-sajtó ismét nagy figyelmet szentel a német-lengyel harcoknak. A szovjetsajtó részleteket közöl Pozen és Vezén városok elfoglalásáról, kiemel-

vén e stratégiai pontok fontosságát. A szovjetsajtó nagy jelentőséget szentel az ukrán vidékeken kitört forrongásoknak.

Elfogták a váradi lakások fosztogatóját

Néhány hónap alatt 200.000 lej értéket rabolt össze Fésüs János

(Nagyvárad). Hosszas nyomozás után vakmerő betörőt tett ártalmatlanná tegnap a nagyvárad rendőrség. — Az utóbbi hónapokban ismeretlen tettesek garázdálkodtak a városban és csaknem minden héten elkövettek egy-egy vakmerő betörést. A rendőrségi nyomozó osztály most elfogta a tettest Fésüs János 23 éves asztalos személyében, aki hónapok óta egyedül fosztogatta a nagyvárad lakásokat.

A rendőrségre egymásután érkeztek be a feljelentések, a nyomozó közegek azonban sokáig tájékozatlanul állottak a kőrmőfont módon elkövetett betörésekkel szemben. A rendőrség nyomozó osztálya szívósan követte a felbukkanó nyomokat és tegnap, amikor a fiatalember ruhaneműt kínált eladásra a piacon, Osorban komiszár, Ille és Sucigan detektívek letartóztatták a régóta keresett betörőt.

Fésüs János elmondta, hogy hónapok óta ő követte el a városban véghezvitt betöréseket. Fésüs

új betörő, még sohasem volt a rendőrségen

és a nyomozóknak ezért is

nehézebb dolguk volt.

A kőrmőfont betörő különben egészen egyéni trükkkel dolgozott. Szerszámokat vett a kezébe, bement a házakba és becsengetett a lakásokba. A házbelieknek sohasem tűnt fel a szerszámokkal járó „paros-ember”. Ha a csengetésre válaszoltak, akkor rendszerint keresett valakit, aki — nem lakott abban a házban és eltávozott. Ha azonban a csengetésre nem feleltek, akkor tudta, hogy a lakás üres, az ajtót álkulccsal kinyitotta és a lakást kifosztotta.

Fésüs előbb tagadni próbált, mikor azonban bizonyítékokat hoztak fel ellene, vallani kezdett. Bevallotta, hogy ő tört be Heyman Béla mérnök lakásába, ahonnan 25—30000 lei értékű holmit vitt el. Schlesinger Miklós Mosolu utca 10 sz. alatti lakásáról 8000 lei értékű ruhaneműt, Tibor Ernő festőművészről egy 4000 lei értékű felöltőt és ruhaneműt, — Acker Tibor Mihai Viteazul téri lakásáról 50.000 lei értékű ruha- és ékszerneműt, Hollós Jenő Traian téri lakásáról egy pletet és felöltőt 8000 lei értékben, Borgida József Ferdinánd ut 7 szám alatti lakásáról 6000 lei értékű ruhaneműt, az Alexandri utca 7 szám alól 70.000 lei értékű holmit vitt el.

Elmondta Fésüs, hogy egy sikeres betörés után „pihent” és csak amikor a pénze elfogyott, akkor állt ismét munkába. Fésüs elfogatásával rendőrkézre került a váradi lakások fosztogatója. Összeállítják bűnlístáját és átteszik az ügyészségre.

Megkezdődik az USA hadgyakorlata

(Washington. USA). San Pedroban 130 hadihajó, 450 repülőgép és 42000 főnyi légénység gyűlt össze, hogy résztvegyenek a szept. 23-án kezdődő hadgyakorlatokon.

SPORT.

Crisana--Sodronyipar mérkőzés vasárnap

A Nemzeti Bajnokság harmadik fordulójában a Crisana a Sodronyipar együttesével kerül össze. A két csapat most egymás mellett foglal helyet a táblán, mert eddig mindkét mérkőzés mind a két csapat megnyerte és két győzelemmel vereség nélkül az elsőre törnek. Vasárnap a két csapat közül az egyik elveszti veretlenségét és a győztes az első helyre kerülhet. A Crisana játékosok a vasárnap idegenben elért fölényes győzelem után biznak abban, hogy a Crisana kerül az első helyre.

Brailán is győzni akar a NAC

A NAC jó startot vett. Az első mérkőzésen idegenben győzött, vasárnap pedig simán verte a Craiovan csapatát. Vasárnap ismét idegenben játszanak a zöldfehérek és ezúttal a Dacia Unirea lesz az ellenfelük. A NAC fiataljai azonban sem a hosszú utazástól, sem az ellenféltől nem ijednek meg. A zöldfehérek tudják, hogy Davila ezredesi csapatával kerülnek össze és minden erejüket latba kell vetni, ha győzni akarnak.

Vasárnap az Univerzitáre ellen játszik a Tőrekvés

A Tőrekvés a múlt héten pihent, most vasárnap pedig Kolozsváron az Univerzitáreval kerül össze. A pirosfehérek a kéthetes szünetet komoly tréningre használták fel és minden remény megvan arra, hogy az idei szezonban leg hamarabb labrakapott nagyvárad együttes Kolozsváron is sikerrel állja meg a helyét. — A Tőrekvés Kolozsvárra komplett csapattal rándul át. Játsszani fog Krécza István és az 6 játéka nagyban emeli a csapat gólképességét és lendületét.

A katonai előképző parancsnokság felhívása

A nagyváradi katonai előképző parancsnokság felkéri az alant felsorolt tiszteket, altiszteket és legénységeit, hogy szeptember 17-én reggel 8 óra kor jelentkezzenek a katonai előképző parancsnokságánál (Alexandri utca 3), hogy a behívott katonai előképzős kiképzők helyettesítésére vonatkozó parancsot átvegyék.

Căpitan Rezerva Boceanu Ion, Medic. Căpitan Rez. Pop Alex., Locot. Rez. Balog M. Ion, Pavel Const., Nestorescu Nicolae, Vasca Teodor, Mangra Ion, Mitulescu Ion, Corbulea Ion. Sublt. Rez. Păcaș Alex., Toraș Dtru., Costa Nestor, Mărcuțiu Ion, Popa Coriolan, Pap. Dumitru, Andrei Silviu. Plutonier Bularda Dtru. Plutonier TR. Iancu Cornel, Cheregi Ion, Nadiș Ion. Sergeant Instr. Benje Ion. Sergeant T. R. Costa Stefan, Albu Petre, Chis Coriolan, Sârbutiu Gh., Creinic Gh., Barna Bran, Raica Ion, Vlaicu Dtru, Maghiar Petre, Dima Gh., Popa Traian, Caporal Groza Gavril, Caporal T. R. Soran Augustin, Sighet Traian, Ciontos Vasile, Ștefu Gh., Frunțaș Ionăș Ion, Frunțaș Onaca Gh. Plutonier T. R. Fogaș Iustin.

A fentiek, akik már megkapták az egyéni behívóparancsokat a hadkiegészítőtől, kötelesek a törvényes követelmények terhe alatt jelentkezni a fentjelzett időpontban és helyen.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 20.15 Bujor Rodica román dalokat énekel. 20.40 Tánclémez. — 20.55 Charpentier: Lujza, operarészletek lemezen. 22. Hírek. 22.15 Lémez. 23. Hírek. 23.15 Vendéglőj zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Ért. rend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.10 Postászenekar. 14.30 Cigányzene. 17.15 Diákféltő. 18.10 Felten Dalkör. 18.50 Magyar-orsz. félóra. 19.20 Happy-tánczenekar. 19.40 Sport. 20.25 Közvetítés Kassáról. 20.55 A rádió szalonzenekara. 21.25 Külső negyedóra. 21.40 Klasszikus előadást. 22.10 Cigányzene. 23. Zongoraszámok. 24. Hírek eszperantó nyelven. 24.05 Hanglemez.

Ley irányítja a Siegfried-vonal megerősítési munkálatait

(London). A „Daily Telegraph” jelentése szerint a németek lázasan dolgoznak a Siegfried vonal megerősítésén. Ley, a Nemzeti Munkafronti vezére az erődítésekhez érkezett és ő irányítja a huszez er munkást. Valószínű, hogy a németek nagyszabású angol-francia offenzívától tartanak és ezért erősítik meg a Siegfried vonalat.

Ploesti állomáson a mozdonny elé vetette magát egy nagyváradi munkás

(Nagyvárad). A rendőrséget táviratilag értesítette a ploesti rendőrség, hogy Mogyorósi József nagyváradi illetőségű szabó, aki Nagyváradon a Tégla-vető utca 37 szám alatt lakott, a ploesti állomáson egy mozdonny elé vetette magát, amely darabokra szaggatta. A rendőrség értesítette a szerencsétlenségű szabómunkás hozzátartozóit.

Háromhavi togházra ítélték a szökevény szalontai fiatalpárt A sortüzzel tűszerezett határátlépési kísérlet epizódusa

(Nagyszalonta). Néhány héttel ezelőtt egy kétségbeesett apa jelent meg a szalontai grancsárszáznál és elmondotta, hogy 17 éves kisleánya, M. Mária, aki Reich szövögyárban volt alkalmazva, B. Lajos szobafestő segítségével át akart szökni a határon. A grancsár század parancsnoka a leány szülei mellé két grancsárt adott, hogy felkutassák a határon bujkáló szökevényeket. — Késő este volt, mikor a leány édesapja, aki a Gazdák malmánál volt alkalmazva, feleségével és a két grancsárral utnak indult a határ felé. A grancsárok elől haladtak, a szülők pár lépéssel mögöttük. A szolgálatot teljesítő grancsárok nem tudták, hogy a szülők az előttük haladó grancsárokhoz

tartoznak, azt hitték, hogy tiltott határátlépésre készülnek és sortüzet adták le. Szerencsére a golyók csak a szülők füle mellett süvitettek el, így nem okoztak kárt.

A szülők tovább folytatták utjukat és sikerült is az egyik határszéli tanyán megtalálni a leányt és a társaságban levő szobafestőt, akiket a grancsárok beszállítottak a szalontai államrendőrségre. Kihallgatásuk során a kiskorú lány és fiu nem tagadták, hogy át akartak szökni Magyarországra. A rendőrség a felvett jegyzőkönyvet áttette a kolozsvári hadbírószákhoz. A hadbírószákhoz úgy a leányt, mint a fiut 3—3 hónapi elzárásra ítélték és büntetésük kitöltése végéig mindkettőt letartóztatta.

A Magántisztviselők Céhe a Munkakamara nagytermében állítja ki esténként a személyazonossági igazolványokat

A nagyváradi Magántisztviselők Céhe a következőket hozza tagjai tudomására:

A Rendőrkvesztör ur felhatalmazása és engedélye alapján a Céh megbízást kapott arra, hogy tagjai, valamint hozzátartozóik részére a kötelező személyazonossági igazolvány elnyeréséhez szükséges formákat elintézzék. Felkérjük azon kollégáinkat, valamint hozzátartozóikat, akik ezen könnyítést igénybe akarják venni, hogy f. é. szept. 15-től kezdődőleg minden este 7—9 óra között jelenkezzenek a Munkakamara nagytermében a következő iratokkal: Alampolgársági bizonyítvány,

melyből kitűnjenek a pontos születési adatok is, vagy a születési bizonyítvány. A 2 számú fisa, valamint az ingatlan-könyv külső borítékjának a száma. Házassági bizonyítvány férjezett nők részére és születési bizonyítvány gyerekek részére. 2 darab fénykép.

Dr. Clonja Eugen rendőrkvesztör kijelentette, hogy azok, akik nem rendelkeznek állampolgársági bizonyítvánnyal, október hó folyamán kapják meg személyazonossági bizonyítványukat, később megállapítandó sorrend szerint.

Őszi idényre szövet maradványok

egész öltöny, kabát és kosztüm méretben is, valamint vászon-nemű abrosz, törülköző, damaszt maradványok nagyon olcsó árban érkeztek

Steiner maradványkiosztó
Calea Victoriei 3, udvarban balra

Apróhirdetések

ALLAS

Ügyes kisleányt kifizetőnek keres Eszes cukrász. 3992

Mindenek, ki főzni tud felvétetik. Piaja Mihai Viteazul 4. l. emelet. Pásztor. 3985

Mindenek szobaleányt hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Moise ügyvéd, Briand ucca 18. 3983

Pertekt főzni tud mindenek szakácsnőt azonnalra felvesz kis család. Cim a kiadóban, 3989

Ügyes 14—15 éves kisleányt felveszünk. Jelentkezni lapunk kiadóhivatalában. 3990

Kis családhoz jól főző mindenek szakácsné keresetetik azonnalra, állandó alkalmazásra. Jelentkezni Piaja Mihai Viteazul 4. Pásztor papirkereskedés. 3907

14—15 éves kisleányt, leányok újságírók számára jó keresettel felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 3972

Lapkiadóhoz — lehetőleg gyakorlattal bírót — bevezetett helyre, az Ősi telep környékére keresünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Intelligens jómódú ügynöknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

KÜLÖNFELE

10 ezer leí kölcsön ellenében megánházzam kamat fejében kiadnám. Str. Marinescu 11. Colonia Reizman. 3982

Felset keresek kettő hölgy szülőkhöz. Str. Arhitecilor 5. Régi kerítváros. 3991

Saját termései

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó aszalt bor 10 Lei
5 „ vétélnél 9 Lei

Marghitai Uradalom borlerakata
Oradea, Piaja Mihai Viteazul 1.
(Füchsi palota)

A volt városi szőlőtelep mellett (Str. Stroiescu), a nagy-állomástól alig 5 percnnyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. a. 8—10-ig Str. Franceză 17

Selejtes kreppapír tekercseként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor cégnél, Piaja Mihai Viteazul 4.

NYOMATOTT PÁSZTOR ED
CÉGNEL ORADEA